

GENÇ UZMANLAR

Genç psikolojik danışman adaylarının psikoloji yazıları

Psikolojik
Danışma
ve
Rehberlik
Uygulama
ve
Araştırma
Merkezi

Yayın tarihi 04.01.2023

YAPISAL AİLE TERAPİSİ

Tülay Ayça ŞEKERCİ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık yüksek lisans öğrencisi

YAPISAL AİLE TERAPİSİ KURAMI NEDİR?

Duygusal uyumsuzluk yaşayan insanlar, terapi olarak bu uyumsuzluklardan kurtulmak isteyebilmektedirler. YAT, aile içinde olumlu değişimler yaratmaya odaklanmakla birlikte aile yapılarında esneklik oluşturmayı da hedeflemektedir ([Connel, 2010; s.1](#)). YAT'da aile bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu sistem işleyişini ve işlevini aile üyelerinin bulunduğu alt sistemler ile sağlamaktadır. Bu kuramda sorunları ailenin yapısında değişikliğe giderek yapmak ve tekniklerden faydalanmak esas olarak kabul edilmektedir ([Fıfıloğlu, 1992; s. 10](#)).

YAT'ın hedefi ailenin problemlerini anlamlandırarak çözümlenmek ve tedavi etmektir. Temel amacı bireylerin davranışlarını düzenleyerek etkileşimsel bağlama vurgu yapmaktır ([Colapinto, 2019; s.2821](#)). Bu kuramın önceliği aileye odaklanmaktır. Değişiklik yapmayı hedeflediği kısım ailenin yapısıdır. Ailenin yapısında meydana gelen değişiklik ve ailenin bakış açısındaki değişiklik birbirini izlemektedir ([Navarre, 2009; s.560](#)). YAT için aile bir organizma olarak tanımlanmaktadır. Terapist yetersiz işleyen karmaşık bir sistem olan aileyi daha iyi işleyen bir organizma haline getirmeye çalışırken, aileyi sarsan krizler yaratarak mevcut olan dengeyi de bozmayı hedeflemektedir ([Minuchin ve Fishman, 1981; s. 67](#)). YAT'ın danışan olarak gördüğü aile sistemidir. Danışma oturumlarına sadece bireyler değil, tüm aile katılmaktadır ([Tatlıhoğlu, 2018; s. 759](#)).

YAT doğası gereği sistemik ve olgusal bir yaklaşımdır. Neden-sonuç, düzen-düzensizlik, işlev-işlevsizlik gibi kavramları terapi sürecinde kullanmakla birlikte önem de vermektedir. Yapısal model terapistlerin genel olarak ailenin örüntülerine dikkat etmektedir ([Mobley, 2013; s.1](#)). Bu kuram belirli terapötik amaçlar gütmektedir: Kuşaklar arası ittifakı zayıflatmak, mevcut ebeveyn koalisyonunu daha güçlü bir yapıya dönüştürmek, ailedeki bireylerin kendi akranlarıyla ilişkilerini geliştirmek ve güçlendirmek, ailedeki oluşan üçgenleri bozmak yani ailedeki izole edilen üye ile diğer üyelerin ilişkilerini güçlendirmek ([Rait, 2000; s. 211](#)). YAT, terapötik ilişkinin varoluşsal, insani karşılığını teknikleriyle bütünleştiren bir kuram olarak nitelendirilmektedir ([Aponte, 1992; s.269](#)). Bu kuramda, terapist kurduğu empati sayesinde aile ile işbirlikçi ilişkilerini de geliştirebilmektedir. İşbirlikçi ilişkinin kurulması terapi sürecinde şekillenecek olan değişimi de kolaylaştıran bir bileşen olmaktadır. Aile üyelerinin bakış açılarındaki yenilik, terapi sürecindeki değişimi kolaylaştırmaktadır ([Hammond ve Nichols, 2008; s.118,123](#)).

Düzensiz ve düşük sosyoekonomik düzeye sahip ailelerdeki üyelerde genellikle dürtüsellik oldukça fazla olabilmekte ve bu ailelerde problem çözme becerisinin de genellikle düşük olduğu gözlemlenmektedir ([Üstündağ, 2014; s.118](#)). Kuramın üzerinde durduğu bazı aile türleri bulunmaktadır. *İç içe ailelerde*, aile bireyleri birbirlerinin yaşamlarına fazlasıyla dahillerdir, buradaki asıl sorun bozuk üçgenlerdir. Örneğin, bir anne ve oğulun babayı dışlayarak ittifak yapması. *Kopuk aileler* ise aile üyeleri arasında minimum düzeyde etkili bir bağın olduğu ailelerdir. Örneğin, aile bireylerinin açık bir iletişim şeklini benimsememesi ([Camp, 1973; s.269](#)). Yapısal Aile Terapistinin müdahalelerini uygun tasarlayabilmesi için ailedeki alt sistemler, sınırlar, koalisyonlar, hiyerarşi, güç, ittifaklar(gruplar), ve kurallar hakkında detaylı bilgiye sahip olması gerekmektedir ([Griffith ve Griffith, 1987; s.205](#)).

Temel Kavramlar

Aile alt sistemleri

Her üye birden fazla alt gruba aynı anda dahil olabilmekte ve ailede sınırsız sayıda farklı türden gruplar olabilmektedir.

Çift (Eş) alt sistemi: Çeşitli çift türlerinden oluşabilmektedir. Bu alt sistemde birbirini tamamlamak, eşlerin birbirine daha çok yaklaşmasını sağlamakla birlikte ailedeki üyelerin tutumlarını da etkileyebilmektedir. Bu sistemin sağlıklı olmasındaki temel yapı taşı eşlerin birbirlerini olduğu gibi kabul etmesi ve saygı duyması olarak kabul edilmektedir ([Tura ve Gül, 2020; s. 219](#)). Örneğin: Gey, lezbiyen, heteroseksüel çiftler veya tek ebeveyn.

Ebeveyn alt sistemi: Çocukların bakım verenleridir, aynı zamanda güvenliklerini sağlarken sosyalleşmelerinden de sorumlulardır, bu sistem aynı zamanda ailenin yönetici sistemi olarak da kabul edilmektedir ([Goldenberg,2016; s.260](#)).

Kardeşler alt sistemi: Aynı kuşaktan olan kardeşlerden oluşmaktadır. Ör: öz veya üvey kardeşler. Bu alt sistemdeki kardeşler iş birliği yapmayı, problemlerle başa çıkmayı ve sosyalleşmeyi öğrenmektedirler. Farklılıklar üzerinde uzlaşmanın ilk deneyimi bu alt sistemde yaşanabilmektedir.

Kuşaklar arası ittifak: Bu ittifaklarda iki farklı kuşağı içinde barındıran aile üyeleri bulunabilmektedir. Ortak olarak güç gibi ihtiyaç ya da amaçları hedefleyebilmektedirler ([Vetere, 2001; s.134-135](#)).

Sınırlar

Yapısal aile terapisinin önemli kavramlarından olan sınırlar, bireyleri birbirlerinden ayıran psikolojik ve fizyolojik unsurlardır. Ailedeki bireylerin birbirleriyle olan iletişimleri ve ilişkilerinin düzeyini belirlemektedir. Sağlıklı bir aile ortamı için alt sistemler arasındaki sınırların belirgin olması gerekmektedir ([Kindsvatter, 2008; s.205](#)).

Belirgin sınırlar: Aile üyelerinin birbirleriyle olan ilişki ve iletişimleri diğer sınırlara göre daha gelişmiştir. Bu ailelerde üyeler işlevsel ilişkiler içerisindedirler. Örneğin, özgürce fikir ve bilgi paylaşımında bulunabilirler.

Katı sınırlar: Bu sınırlara sahip ailelerde üyeler arasında yakın ilişkilerin oluşmasında güçlük yaşanabilmektedir. Bunun sonucunda aile üyelerinin bağları genellikle kopabilmekte veya kesilebilmektedir. Bu sınırlar ailedeki bireylerin benliğinin ayrışması sürecinde etkili olabilmektedir. Katı sınırlar, ailede bağımsızlaşamayan bireylerin gelişmesine neden olabilmektedir ([Yıldız, 2017; s. 157](#)). Örneğin, ebeveynlerin çocuklara dış dünyayı deneyimlemeye fırsat vermemeleri.

Belirsiz sınırlar: Aile üyeleri genellikle birleşik bir yapıdadır, aralarında yeterince ayrılık bulunmaz. Sınırların belirsiz olması bireyleri birbirlerine bağımlı hale getirebilmektedir. Örneğin aile üyelerinin birbirlerine her konuda müdahale etmeleri ([Gladding, 2018; s.261](#); [Minuchin, 1974, s.53](#)).

Bu terapinin haritalama(genogram) sistemi bulunmaktadır. Sınırların gücünü ve ilişkilerini belirten semboller kullanılır. Bunların arasında en yaygın olanları Şekil 1’de gösterilmiştir.

-----	Belirgin sınır
	Belirsiz sınır
—————	Katı sınır
====	İlişkilenme/beraberlik
====	Aşırı karışma
— —	Çatışma
}	Koalisyon
⇒	Dolaylı

Şekil 1 Ailelerin sınırlarını ve ilişki tarzlarını gösteren semboller

(Kaynak: [Minuchin, 1974, s.53](#))

Koalisyonlar

Ailedeki bireyler içerisinde iki üyenin bir üyeye karşı kurduğu ittifaka koalisyon denir. İki tür koalisyon vardır. Üyelerin günlük yaşamında baskın bir hal alan ve esneklik göstermeyen birliktelikler *sabit koalisyon*dur. Örneğin, bir anne ve oğulun arasında kurulan bağ ([Nadir, 2013; s.135](#)). Ailedeki bireyler arasındaki ilişkilerin önemli belirleyicileri sabit koalisyonlar olarak tanımlanmaktadır ([Pak ve Öztürk, 2019; s. 1204](#)).

Koalisyon üyelerinin üçüncü bir üyeyi yaşanan bir problem durumunda, sorunun kaynağı olarak sorumlu gördükleri ve ilişkilerindeki kaygıyı bu sayede azalttıkları birliktelikler ise *dolaylı koalisyon*dur. Örneğin, yemeği beğenmeyen baba ve kızın anneyi yemeği yapmayı beceremediğine dair suçlaması ([Simon, 1995; s.19](#)).

Gruplaşmalar

Aile üyelerinin herhangi bir olayda veya durumda kendi içlerindeki birleşmelerini ifade etmektedir. Üyelerin aile içerisinde birbirlerine karşı zıt veya benzer tavırlar takınmasıdır. Ebeveynlerin çocukların disipline edilmesinde ortak tavır takınması örnek olarak gösterilebilir ([Figley ve Nelson, 1990; s.227](#)).

Aynı zamanda gruplaşmalar ailenin yapısı hakkında terapistte detaylı olarak bilgi verebilmektedir ([Nazlı, 2001; s.110](#)).

Üçgen Oluşturma

Üçgen üç kişiyi kapsamaktadır. Bu üçgenler ebeveynlerin ya da çocukların taraf tutmaları, aradaki çatışmayı arttıracak laf taşımaları gibi yollarla ortaya çıkabilmektedir. Örneğin, iletişime geçmeyen baba ve kızın sürekli anne üzerinden birbirleriyle iletişime geçmesi ([Nazlı, 2018; s. 105-121](#)). Özellikle ailedeki kaygı düzeyi arttığında üçgenlerin oluştuğu düşünülmektedir. Oluşan üçgenler sonucunda çatışmalar daha da yoğunlaşabilmektedir ([Buehler ve Welsh, 2009; s.167](#)).

Hiyerarşi

Güç, iyi işleyen ailelerde; ailenin iyiliği için işlevsel olarak kullanabilen birey tarafından yönetilmelidir. Ailenin güç yapısının dinamik bir yapıda olması beklenmektedir. Çocuklar büyüdükçe kendi adlarına kararlar alabilir hale gelmeleri nedeniyle değişime izin verilecek şekilde esnek olunabilmelidir ([Kindsvatter, 2008; s.206](#)). Ebeveynlerin ailedeki kuralları tutarlı bir şekilde uygulaması sağlıklı bir ailenin oluşumunda önemli bir yer tutmaktadır ([Nadir, 2013, s.135](#)).

Roller, kurallar ve güç

Ailedeki üyelerin dinamiklerini bilmek yapısal terapistler için oldukça önem teşkil etmektedir. Bir ailedeki yerleşen *rollerin* yapısı ve dağılımı o ailenin haritası gibi kabul edilmektedir. Aynı zamanda ailenin yaşadığı koşullara karşı geliştirdikleri *kurallar* da bulunmaktadır. Ailede sadece annenin yemek yapması burada örnek gösterilebilir ([Gladding, 2018; s.262](#)).

Güç, ailedeki otorite ve karar alma yapısı olarak tanımlanmaktadır. Sağlıklı ailelerde gücün ebeveynlerde olması gerekmektedir, ebeveynlerden başka bireylerde bulunması aileyi işlevsizleştirmektedir. Örneğin, gücün büyükbabada bulunması. Terapist, ailedeki güç dağılımını belirlemeye odaklanmaktadır, bu dağılıma göre dengeyi bozarak yeni öğrenmeleri hedeflemektedir ([Özburun, 2018; s. 178](#)).

Tedavi Teknikleri

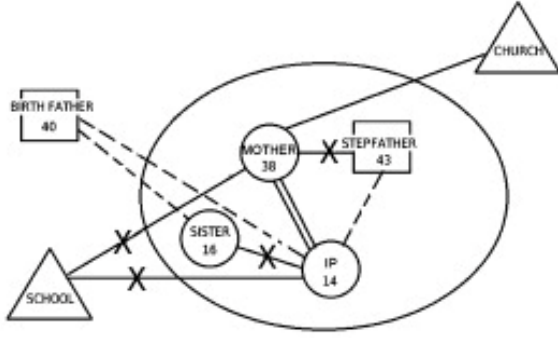
Minuchin'e ([1974; s. 66](#)) göre ailedeki sorunların sebebi ve ailenin çatışmalarda sık sık başvurduğu tepkiler, işlevsel olmayan kalıplardır. Örneğin, yaşanan bir tartışma sırasında çocukların ailedeki ebeveynler tarafından suçlu bulunup, söz hakkı verilmeden odalarına gönderilmeleri. Yapısal Aile Terapisi'nde kullanılan bazı teknikler aşağıdaki Tablo 1' de belirtilmiştir.

Tablo 1. Yapısal Aile Terapisi'nde kullanılan tekniklere genel bakış

Teknik Türleri	Açıklama
1. Katılma (joining) -İzleme (tracking) -Benzeme (mimesis) -Onaylanma (confirmation) -Uyma (accommodation)	<i>Katılma(joining)</i>: Terapistin aile ile etkili bir terapötik bağ geliştirmesi sürecidir. Aşağıdaki 4 kavram ile terapist aileye katılabilmektedir. <i>İzleme(tracking)</i>: Ailedeki alt sistemleri ve üyeleri güçlendirmeyi amaçlayan bu teknikte ailedeki iletişimin genişletilmesi, netleştirilmesi ve güçlendirilmesine odaklanılmaktadır. Örneğin, terapist, danışana şunları söyleyebilir: İşin bu sıralar yoğun olduğu için kendine vakit ayıramıyorsun. İşini yetiştiremeyeceğini düşündüğün için özel hayatındaki etkinliklere yeterince vakit ayıramayacağını düşünüyorsun. <i>Benzeme(mimesis)</i>: Terapist bu teknikte ailenin iletişim tarzını benimser ve kendi iletişimde de aileye benzer bir hale gelir. Örneğin hızlı konuşan bir aile ile hızlı şekilde konuşarak. <i>Onaylanma(confirmation)</i>: Bir üyenin ifade ettiği ya da etmediği duyguyu yansıtmaya sürecidir, terapist duyguya odaklanarak bireyin o anki duygusunu kelimelerle ifade eder. Örneğin, akademik başarısı düşük olan çocuk ile okul başarısı konuşulurken yere bakmasının, terapist tarafından hissettiği bazı duygularla bağlantılı olduğunun belirtilmesi. <i>Uyma(accommodation)</i>: Terapist bu teknikte aile ile iş birliği içinde olabilmek için kişisel olarak aileye uyum sağlamaktadır. Terapistin buradaki hedefi terapötik bağ güçlendirmektir. Ailenin görüşlerine uyum sağlamakla birlikte mantıklı ve özgün kararlar vermeye de çalışmaktadır. Örneğin, terapistin üyelerin oturma tarzlarını benimsemesi ve üyeler gibi oturması.
2. Yeniden İsimlendirme/Anlamlandırma (Restructuring/Reframing)	Bir duruma karşı farklı bir pencereden bakmak, bakış açısını değiştirmek yani yaşanan durumun değişmemesi duruma yüklenen anlamın değişmesidir. Örneğin, çocukların evden ayrılması sürecini bir ayrılış veya çöküş olarak değil yeni bir başlangıç olarak adlandırmak.
3. Vurgulama (Punctuation)	Vurgulama, bireyin bir duruma karşı kişisel olarak önem verdiği noktaları içermektedir. Bu kurama göre ise terapinin amaçları gereği terapistin etkileşiminde seçici davranmasıdır. Örneğin, terapist yaşı ilerleyen çocukların kendi kararlarını verme yetkilerini pekiştirmek istiyorsa, danışma sürecinde çocukların karar verme sürecindeki yeterli merci olduklarını ifade edebilir. Bu anda vurgulanan ifade ile oradaki herkesin algısı değişebilmektedir.
4. Denge Bozma (Unbalancing)	Terapistin ailedeki üyeleri veya alt sistemleri ailenin diğer üyelerine karşı desteklemesidir. Örneğin, ailenin beklentilerini karşılayamayan bir annenin tarafını tutarak, diğer üyelerin farklı davranışlar oluşturması için terapist, üyelere mantıklı sebepler sunabilir. Terapist burada işlevsel kalıplar geliştirmeyi hedeflemektedir.
5. Canlandırma (Enactment)	Daha önceden yaşanan bir etkileşimin aile üyeleri tarafından yeniden canlandırılmasıdır. Buradaki amaç ailenin yapısını teşhis etmek, aralarındaki iletişimin yoğunluğunu arttırmak ve ailedeki sistemleri yeniden düzenlemektir. Aynı zamanda bireylerin davranışlarını işlevsel hale getirmeyi de hedeflemektedir. Örneğin, bayramlarda önce hangi ailenin ziyaret edileceği konusunda tartışma yaşayan ailenin oturumda tartışmasını isteyebilmektedir.
6. Spontan Etkileşimin Üzerinde Durma (Working With Spontaneous Interaction)	Ailedeki işlevsel olmayan davranışlar terapi esnasında ortaya çıktığında terapist bu davranışları vurgulayabilmektedir. Terapist aileye bu örüntüleri fark ettirmeyi hedeflemektedir. Örneğin, danışma esnasında üyeler birbirleriyle göz temasına

	girmediklerinde terapist üyelerin etkileşim örüntülerini fark etmeleri için yardım etmeyi amaçlamaktadır.
7. Sınır Oluşturma (Boundary Making)	Ailedeki sağlıklı etkileşimler için alt sistemleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Katı sınırlar konusunda esneklik sağlanması amaçlar arasındadır. Terapistin ailenin gelişim dönemlerine göre sınırlar ve kurallar oluşturması beklenir. Terapist sınırları genişletmek veya daraltmak için aileye destek olur. Örneğin, ergenlik dönemindeki bireyler için dışarıda kalma süresi konusunda sınırları yeniden oluşturmak.
8. Yoğunluk (Intensity) (Paradoksal Emir olarak da bilinebilmektedir.)	Terapistin, terapi esnasında işlevsiz olan kalıpları değiştirmeyi amaçlayan baskın tepkileridir. Terapistin konuşma, ses, duygu ve sözleriyle aileye terapi esnasında tepkileriyle direktifler vererek ısrarcı olması, yoğunluk yaşatmasıdır. Örneğin, "Ayağa kalkın!".
9. Yeterlikleri Biçimlendirme (Shaping Competence)	Terapist olumlu davranışları vurgulayarak, üyelerin kalıplarını işlevsel hale getirmeye çalışır. Üyelerin olumlu becerilerine değinilmekle birlikte yaşanan sorunlar üzerine alternatif seçenekler üretilmeye çalışılmaktadır. Örneğin, terapist üyelerin olumlu yönlerine değinerek cesaretlendirme yapabilir.
10. Yeniden Çerçeveleme (Reframing)	Terapist olumlu davranışlar ile çağrışımlar yaratarak olumsuz davranışları çerçevelemeye çalışmaktadır. Örneğin, annesinin yüzüne bakmadan iletişime geçen çocuğun, göz temasına girmemesi endişe olarak yeniden çerçevelendirilir.
11. Tanılama (Diagnosing)	Kuramın asıl amacı aile üyelerinin sistemik yapılarını tanılamaktır. Terapistler bu tanılama sayesinde ailedeki örüntüleri haritalarlar (Örneğin Şekil 2'de gösterildiği gibi). Bu haritalama yöntemi sayesinde terapistler ailedeki koalisyonları, gruplaşmaları, üçgenleri belirleyebilmektedir.
12. Bilişsel Yapılar Ekleme (Adding Cognitive Constructions)	Bu süreç tavsiye, bilgi verme, öğüt ve kurgusal yapıları içermektedir. Daha çok kaygılı ailelerde kullanılan bu yöntem ailelere yaşadıkları belli durumlar için güven vermeyi hedeflemektedir. Terapist bu süreçte gerçekçi ve kendinden emin adımlar attığında ailenin işlevselliğini arttırmaktadır. Örneğin, bulunduğu ailenin düzelebileceğini düşünmeyen üyeye sorun ve davranışlar açısından benzerlik gösteren ailelerden bahsedilebilir.
13. Görev Atama (Assigning Tasks)	Terapist, terapi sürecinde veya dışında üyelere alt sistemler için bazı atamalar ve görevler verebilmektedir. Örneğin, terapist ailedeki yaşanan sorunları diğer oturma kadar babanın not etmesini isteyebilir.
14. Aile Öğle Yemeği	Anoreksiya Nervosa'sı olan bireyin ailesi ile çalışırken terapistin aileyle birlikte yemek yediği süreçtir. Terapist ebeveynlerin anorektik bireyin hangi koşullarda olduğunu gözlemlemeyi hedefler. Minuchin, Roseman ve Baker Yapısal Aile Terapi'sinde anorektik üyelerle çalışırken bu yöntemi sık sık kullanmaktadır.
15. Pragmatik Kurgular	Terapistin, üyelerin değişimlerine katkı sağlamak amacıyla olan ifadeleridir. Örneğin, terapist bir babaya fazla baskıcı bir tutum içerisinde olduğunu söyleyebilir. Bu ifade babanın gerçekliği görmesine, farkındalık yaşamasına yardımcı olabilmektedir.
16. Paradoks	Ailedeki üyelerin kafasını karıştırmayı amaçlayan, zaman zaman üyelerde öfkelenmeye neden olabilecek ucu açık mesajlar olarak adlandırılmaktadır. Örneğin, terapistte meydan okuyan ailede, terapistin üyelere karşı çıkmaması etkileşim biçimlerinde farklılaşmaya yol açabilir.

(Kaynak: [Carlson, Sperry ve Lewis, 2005; s.44-45](#)).

Şekil 2 Bireylerin sınırlarını sembollerle gösteren bir genogram (haritalama).

Kaynak: [Encyclopedia of couple and family therapy \(pp. 2820–2828\). Cham: Springer.](#)

YAPISAL AİLE TERAPİSİ KURAMI HANGİ ŞARTLARDA ORTAYA ÇIKMIŞTIR?

YAT'ın 1960'larda Salvador Minuchin tarafından, sosyal ve ekonomik sıkıntılar yaşayan, sosyopolitik dezavantajlarla karşı karşıya kalmış bireylerden etkilenilerek ortaya çıktığı düşünülmektedir ([Williams, Foye ve Lewis, 2016; s.30](#)). Bu kuram Minuchin'in fakir ve suç işleyen çocukların yatılı olarak kaldığı New York'taki Wiltwyck Erkek Okulu'nda Aile Araştırma Birimi'nde çalışan diğer meslektaşlarıyla araştırmaları sonucundaki tecrübelerinden ortaya çıkmıştır ([Pattison, 1969; s.243](#)). Wiltwyck okulundaki öğrencilerin ailelerinde çoğunlukla agresif ve dürtüsel bireylere rastlanması, tepkisel davranışları, terapi sürecini uzatmakta ve terapisti zor duruma sokmaktadır. Minuchin bu ailelere yaklaşım tarzının değiştirilmesinin daha işlevsel olacağını düşünerek kendi kuramını ortaya koymuştur ([Gladding, 2018; s.257](#)).

Bu kuramın 1960-1970'li yıllarda Philadelphia Çocuk Rehberliği kliniğinde temelleri atılmış ve esas halini burada almıştır. Yaklaşım ailedeki etkileşim örüntülerinin bireyin yaşamındaki semptomları açıkladığını savunmaktadır. Ailenin yapısında meydana gelen değişimlerin bireyin yaşamında daha işlevsel kalıplara hâkim olacağı belirtilmektedir ([Minuchin ve Nichols, 1998; 7.bölüm, Retrieved from https://124.im/Xq4P](#)). Çocukların aileleriyle yapılan görüşmelerde, eski yaklaşımlar kullanıldığında kısa sürede çözüme ulaşılamaması bu yaklaşımın ortaya çıkmasının sebeplerinden olarak gösterilebilmektedir ([Piercy, Sprenkle ve Werchler, 1997; s. 53](#)). Şiddet uygulayan ailelere müdahale planları üzerine çalışırken Yapısal Aile Sistemleri perspektifinin uygulanabileceği düşünülmektedir. Bu perspektifin kullanılmasında şiddetin sebeplerine dair psikopatolojik veya tıbbi görüşlerden yararlanmanın ve YAT tekniklerinin etkili olabileceği düşünülmektedir ([Gelles ve Maynard, 1987; s. 270](#)).

YAT sürecinin sonunda değerlendirme amaçlı kullanılmak üzere Szapocznik ve diğerleri ([2007; s.295](#)) tarafından tasarlanan Yapısal Aile Sistemleri derecelendirme ölçeği ailenin etkileşim kalıplarını, yapısal aile işlevinin altı boyutunu ölçmektedir. Bu ölçek terapi sürecinin sonunda ailedeki yapısal işlevsellikte meydana gelen değişiklikleri ortaya koymaktadır. Gregory ve diğerleri ([2019; s.51](#)) ESFT yani zenginleştirilmiş YAT'da siyahi ailelerin psikolojik dayanıklılığını arttırmayı hedeflemektedir. Siyah ailelerle etkili bir şekilde çalışmak için onların güçlü yanları öne çıkarılmaktadır. Bu ailelerde genel işleyişler geliştirilirken başa çıkma stratejileri de başarılı bir şekilde yönetilmektedir.

YAPISAL AİLE TERAPİSİ KURAMI HANGİ İHTİYACI KARŞILAMIŞTIR?

Minuchin fakir ve suç işleyen çocuklar ve aileleriyle klinik çalışmalar yapmaktadır. Bu aileler genellikle belirli kalıp yargılara (suçlama, tepkisellik, saldırganlık) hakimdirler. Ailelerle çalışma konusunda güçlük yaşayan Minuchin geleneksel müdahaleler kullanmayı amaçlamış, müdahalelerin etkili ve aktif olabilmesi için kendi kuramını oluşturmuştur ([Pattison, 1969; s.243](#)).

Raymond ve diğerlerinin ([1993, s. 308](#)) anoreksik aile vaka çalışmasında ailedeki kişisel kontrol kalıpları gözlemlenmektedir. Ailedeki iç içe geçme ve koalisyonların ailedeki işlevsiz kontrol kalıplarına yol açtığı sonucuna varılmaktadır. Anoreksik kız çocukta tamamlayıcılık tedavinin erken ve geç evrelerinde daha sık gözlemlenmektedir. Tadros ve diğerleri ([2018; s. 9](#)) ergenlik çağındaki çoğunlukla kız çocuklarda bulunan yeme bozukluklarının tanı ve tedavisinde tüm aile bireylerini içeren, YAT'da bulunan sistemsel desteğin etkili olduğunu belirtilmektedir. Yeme bozukluğu olan çocukların ve ailelerinin değişen ihtiyaçlarına YAT'ın uyum sağladığı söylenmektedir.

Liebman, Minuchin ve Baker ([1974; s.539](#)) çocuklardaki kronik, şiddetli astımla, ailedeki sistemin işleyişi arasında ilişki saptamışlardır ve bu sistemlerin işleyişindeki değişimi sağlamak amacıyla YAT'daki işlevsiz kalıpları belirleme ve değiştirme tekniğini kullanmaktadırlar. Uygulanan psikolojik danışma seansları sonucunda semptomları şiddetlendiren aile kalıplarını değiştiren vakalarda iyileşme görülmektedir. Tadros ve Finney'in ([2018; s.260](#)) tutuklu bireylerin bulunduğu ailelerle yaptıkları araştırma sonucuna göre hapsedilmiş birey ve ailesiyle yapılan terapi sürecinde iş birliği, yeniden yapılandırma ve sınır oluşturma teknikleri bu bireylerde etkili sonuçlar vermiştir. Bu araştırma tutuklu bireyler ve aileleri üzerinde YAT'ın işlevselliğini ortaya koymaktadır.

YAT'ın özellikle kültürel olarak çeşitlilik bulunan işlevsiz aileler için uygun tedavi yöntemi olduğu düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre Yahudi, İtalyan, Amerikan ve Kızılderili ailelerde YAT'ın etkililiği ortaya konmaktadır ([Navarre, 2009; s.569](#)). Bu kuram Asya kültüründen gelen Amerikalı aileyi kültürleşme konusunda, esnek sınırları sayesinde uyum sağlamasına yardımcı olmaktadır. İki kültürlülüğü teşvik etmekle birlikte çatışmaları da azaltmaktadır ([Kim,2003; s. 391](#)). Bu kuram 1970'lerden bu yana 39 farklı bölgede 4.000'den fazla aile ile detaylı araştırmalar yürütmektedir. Kuram Amerika'nın Pennsylvania eyaletinde çocuk ruh sağlığı alanında kullanılmaktadır. Ailelerin yaşam kalitesini geliştirmek için ekonomik durumu düşük seviyede olan ailelerle de verimli bir şekilde çalışmaktadır ([Lindblad-Goldberg ve Northey, 2013; s.147](#)).

Farklı kültürden gelen, şizofrenik bir çocuğun bulunduğu aile ile yapılan 16 ay süren çalışmanın sonucunda; Yapısal Aile terapisti şizofrenik çocuğu çatışmaların ana odağından uzaklaştırmış ve terapinin sonunda ebeveynlerin ilişkilerini geliştirmelerini överek süreci sonlandırmıştır. Aile terapi sonrasında yaşayacağı çatışmalarda sınır netleştirme, çatışmalarda çözümleme gibi stratejileri öğrenmesiyle, problem durumla nasıl başa çıkılacağı konusunda donanımlı hale gelmektedirler ([Hsin Yang ve Pearson, 2002; s.254](#)). Lezbiyen ve gey bireylerin ailelerinin işlevsel olmayan kalıpları göz önünde bulundurularak yapılan araştırmada aileler bu durumu hastalık olarak görmekte veya bir tercih olarak tanımlamaktadırlar. Reddedilme korkusu yaşayan bireyler arkadaşlıklarını, aileleri olarak tanımlayabilmektedirler. Araştırmada aile desteğinin birçok riskli davranıştan koruduğu gözlemlenmektedir ([LaSala, 2013; s. 273](#)).

Romney ve diğerleri ([2020; s. 1](#)) transseksüel gençler arasındaki intihar eğiliminin 3,6 kat arttığını belirtmektedirler. Bu oranı azaltmak amacıyla aile temelli sistemik müdahalelere ihtiyaç duyulmaktadır. Aile içindeki desteği ve bağı arttırmak amacıyla sınırların yeniden yapılandırılması YAT ile koruyucu ve büyümeyi arttırıcı bir şekilde mümkün olabilmektedir. Negash ve Morgan ([2015; s.198](#)) ebeveyn sadakatsizliğinin çocuklar üzerindeki etkisini, ailedeki sosyal sistemlerde gözlemlenmek amacıyla YAT çerçevesinde incelemektedir. Sadakatsizliğin aile sistemindeki zararını en aza indirmek amacıyla yapılar

oluşturma, işlevsiz kalıpları değiştirme gibi teknikler kullanıldığında yeniden düzenlemelerin etkili olduğu görülmektedir.

Santisteban ve diğerleri (1998; s.453) ergenlerdeki risk faktörlerinden; davranış bozuklukları ve saldırganlıkta YAT ile ilerlendiğinde sorunların ortadan kalkmasında yaklaşımın güçlü bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Buradaki etki yaklaşımın, aile işleyişinin genel örüntülerinde önemli gelişmeler sağlanmasıyla ortaya konulmaktadır. YAT bağlamında otizmlili kardeşe sahip olan çocukların değerlendirilmesinde genogramlar kullanılmaktadır. Sıklıkla otizmlili kardeşe sahip olan çocuklara ebeveyn rolü yüklendiği gözlemlenmektedir. Ailedeki yapısal sınırların korunamadığı Yılmaz ve Atalar (2021; s. 591) tarafından ortaya konmaktadır. Ma ve diğerleri (2019; s. 129) yüksek işlevli otizmlili yetişkinlerde çocukluk döneminde istismara uğrama olasılıklarının oldukça yüksek olduğunu belirtmektedir, bu durum otizmlili yetişkinlerin ebeveynleriyle olan mevcut ilişkilerini de etkilemektedir. Bu bireylerin ve ailelerinin üzerinde YAT'ın olumlu etkileri araştırmalar sonucunda umut verici olarak görülmekte ve ışık tutmaktadır. Ma ve diğerlerinin (2020; s. 121) yüksek işlevli otizmi olan depresif bir babanın YAT aracılığıyla iyileşme sürecinin gözlediği araştırmada; ilişkisel zorluklarla yüzleşme, aile örüntülerinin belirlenmesi yönünden YAT, yüksek işlevli otizmi olan depresif yetişkinlere, aileleriyle yeni ilişkiler kurmalarına yardımcı olacak becerilerle ışık tutmaktadır.

Dissosiyatif bozukluk (çoklu kişilik bozukluğu) teşhisi bulunan danışanlarla yapılan bireysel terapi süreçlerinde danışanların mevcut başa çıkma becerilerini geliştirmeye odaklanılmaktadır. YAT ailedeki işlevsiz hiyerarşileri düzenleyerek, sınırları yeniden yapılandırarak, aile içi ilişkileri güçlendirerek sistemsel dinamiklerde iyileşmeler ortaya koymaktadır (Thayyil ve Rani, 2020; s. 549). Jiménez ve diğerleri (2019; s. 1255) zihinsel sorunları olan ergenlere sahip ailelerle yapılan Yapısal-Stratejik temelli terapi sonucunda ergenler daha az içselleştirme ve dışsallaştırma sorunu sergilemektedirler. Ebeveynler ise daha yüksek aile uyumu, memnuniyet ve sağlıklı ebeveyn tutumu sergilediklerini bildirmektedirler. Lo ve Ma (2022; s.1) zihinsel engelli ergenler ve aileleriyle yapılan terapi süreçlerinin sonucunda üyelerin daha açık iletişim tarzını benimsemesi ve üyeler arası sorumlulukların paylaşılmasının ailedeki işlevselliği artırdığını belirtmektedir. YAT'ın zihinsel engelli ergenlerin aile etkileşimlerine aktif katılımını teşvik etmede yardımcı olduğunu belirtilmektedir.

YAT'da kullanılan canlandırma tekniği sayesinde üyeler kendilerini birbirlerine açabilmektedirler. Yanlış anlaşılmalara, birbirlerine söylenemeyenler gün yüzüne çıkabilmektedir, bu sayede terapist farklı etkileşim yollarını deneyimlemelerini sağlamaktadır (Nichols ve Colapinto, 2018; s. 4). Ruh sağlığı hizmetlerine, hapsedilen nüfusun erişemediği düşünülmektedir. Kronik bir hastalığı olan tutuklu bir anne ve kızının ruh sağlığı ihtiyaçlarını karşılamaları için yapılan bu araştırmada Yapısal ve Tıbbi Aile Terapisinden yararlanılmaktadır. Tedavi sürecinin etkililiği araştırma sonuçlarıyla kanıtlanmaktadır (Tadros ve Finney, 2019; s.624).

Okul öncesi öğretmenleriyle yapılan Genel Sistemler Kuramı ve YAT'ın sınıf yönetimine uyarlanması araştırmasında otoritenin sağlam, kuralların açık olduğu, öğrencilerin kendilerini ait hissettikleri ve bu sayede davranışsal problemlerde azalma görüldüğü belirtilmektedir (Yaşar, 2017; s.665). Baroncelli ve diğerleri (2022; s.1) YAT'ın bazı ilkelerini öğretmenlere uyguladığında kişisel yaşam ve profesyonel rol arasındaki sınırları net olarak belirlediğini düşünmektedir. Bu sınırları netleştirirken öğretmenlerin duygusal ve ilişkisel yeterliklerine ilişkin yansımaların geliştirilmesi teşvik edilmektedir. YAT kişisel ve profesyonel alanlarda uyarlanabilir bilgi alışverişine izin vermektedir.

YAPISAL AİLE TERAPİSİ KURAMININ AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI NELERDİR?

Avantajlar

- YAT'ın çekiciliği hem yapılandırılmış hem de yapısal olmasından kaynaklanmaktadır. Yaklaşımında çerçevlendirme ve net hedefler koymak oldukça mümkündür. Bu hedeflere ulaşmak için sınanmış teknikleri bulunmaktadır ([Carpenter ve Treacher, 1982; s. 15](#)).
- YAT'ın güçlü yanları arasında esnek uygulanabilirlik ve çok yönlü oluşu bulunmaktadır. Suça bulaşmış, bağımlı ve anoreksik ergenlerle sorun yaşayan ailelerinin tedavi sürecinde YAT'ın etkililiği ortaya konmaktadır ([Fishman, 1988; s. 460](#)).
- Yaccarino'ya ([1993, s.465](#)) göre YAT fiziksel, duygusal ve dramatik teknikleri kullanması nedeniyle yalnızca aileye odaklanmakla kalmaz aynı zamanda bu tekniklerle kültürel psikolojik danışma konusunda ailelere etkili bir uyum da sağlamaktadır.
- McAdams ve diğerleri ([2016; s.123](#)) 21. yüzyılda YAT'ın temel bakış açısı ve tekniğinin günümüz koşullarında uygulanabilir, etkili ve geçerli olduğunu yaptıkları araştırma çalışmasıyla ortaya koymaktadırlar.
- YAT gelir düzeyi yönünden sosyo-ekonomik durumu düşük, orta ve yüksek olan tüm aileler için uygun bulunmaktadır ([Minuchin, Colapinto ve Minuchin, 1999; s. 133](#)).
- YAT kültürlerarası yapılan gruplarla çalışmalarda uyarlanabilirliği açısından yeterli bulunmaktadır ([Jung, 1984; s. 370](#)).
- Yapısal aile terapisi davranışsal olarak problem yaşayan ve ailesinden uzaklaştırılma riski bulunan ekonomik durumu düşük seviyede olan çocuklara ve ailelere de müdahale etmektedir ([Lindblad-Goldberg ve Northey, 2013; s.147](#)).
- Yapısal ve Yaşantısal Aile Terapilerinin kullanıldığı, odağın ailenin gelişimi olduğu araştırma sonucunda kısa vadede ailede davranış değişimlerinin sağlandığı ortaya konulmaktadır ([Civan Gökaya ve Nazlı, 2019; s.29](#)).
- Amerika'daki ailelerin dramatik durumları öğrencilerin okul sorunlarını aile bağlamında incelenmeye yönlendirmektedir. Okulda çalışan psikolog ve psikolojik danışmanların Yapısal Yaklaşımı uygulaması, sistem ve müdahale yeterliliklerini geliştirmektedir ([Carlson, 1987; s.469](#)).
- Aile yapısındaki değişimin meydana getirilmesinin bireylerin yaşamına olan etkisi birçok terapist tarafından işlevsel olarak kabul edilmektedir. YAT terapistleri dışındaki diğer terapistler de aile sistemlerinde meydana gelen değişimlerin bireyin hayatındaki etkililiği konusunda hemfikirdirler ([Gladding, 2018; s.257](#)).
- YAT'da siyahi ailelerin tedavi yaklaşımlarındaki şüphe sebebiyle öncelikle genel bir yapısal yaklaşım uygulanmaktadır. Sonrasında ailedeki sorunun özelliğine göre metafor kullanımı dirençli siyahi ailelerde çok etkili bir şekilde kullanılabilir ([Boyd-Franklin, 1987; s. 629](#)).
- Weaver ve diğerleri ([2019; s. 1152](#)) YAT'ın toplum ruh sağlığı alanlarında uygulanabilirliğini gözetmek amacıyla yaptıkları çalışmada 16 anne ile çalışmaktadır. Anneler tedavi tecrübeleri sonucunda hem kendilerinin hem de çocuklarının ihtiyaçlarını YAT'ın ele alabildiğini belirtmektedirler.
- Otizmden etkilenen aile üyelerinin ihtiyaçlarına uygun olan YAT yaklaşımı özellikle sistemik bir model olmasıyla otizmlili bireylerin aileleriyle yapılan çalışmalarda tercih edilmektedir. Ailenin yeniden yapılandırılması süreci etkili kılmaktadır ([Parker ve Molteni, 2017; s. 10](#)).

- Yoksulluk ve travma yaşamış Afrikalı Amerikan ergenlerin YAT bakış açısıyla incelendiğinde benlik saygılarının etkilendiği görülmektedir. Ergen bireylerin benlik saygılarını oluşturmak amacıyla koruyucu faktörlerden yola çıkarak travma bilgisi sistemik bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmaktadır ([Chappelle ve Tadros, 2020; s. 242](#)).
- Çocukların terapi sürecinde aktif rol almalarını sağlamak için karmaşık kavramları anlamlandırılmaları gerekmektedir. YAT aileyi takıma benzetmektedir, yani aile net rolleri kuralları ve sınırları olduğunda, güç mücadelesi olmadığında en sağlıklı şekilde çalışmaktadır. Bu kavramları çocuğun aşına olduğu spordaki takım ruhuna uyarlamak ailedeki bütünlük duygusunu sağlayabilmektedir ([Eddy, Clayton ve Hertlein, 2021; s. 11](#)).
- Hapsedilen ortak ebeveynlik yapan bireylerin yaşamlarındaki karmaşıklığı ele alan araştırmalarda ilişkileri kavramsallaştırmak amacıyla YAT kullanılmaktadır. Kavramsallaştırmada YAT bileşenlerinin ve tekniklerinin kullanılmasının faydaları aile dinamiklerindeki netlik ve uyum aracılığıyla görülmektedir ([Tadros ve Ogden, 2020; s. 535](#)).

Dezavantajlar

- Belirli bir problem durumunun sonucunda ortaya çıkan davranışların (semptomatik davranış) sözde bir işlevi olduğu belirtilmektedir. Semptomatik davranış, aile bireyleri içerisinde ortaya çıkarak etkili olduğunda, terapist ailenin geçici olarak yoldan çıktığını düşünebilmektedir ([Vetere, 2001; s.136-137](#)).
- Minuchin ([1974; s.255](#)) kendi kuramını eleştirdiği yönü ise kuramın şimdiye odaklanırken geçmişteki yaşantılara, örüntülere odaklanmamasıdır.
- Kuramın eleştirilen yönleri arasında terapistin aktif olması ve kontrolü elinde bulundurması, ailelere güç kazanma fırsatı vermediği şeklinde yorumlanmaktadır ([Friesen, 1985; s. 123](#)).
- Stratejik Aile Terapisi ve YAT'ın birbirinden ayırt edilmesi konusunda güçlükler yaşandığı belirtilmektedir. İki yaklaşımın da pragmatik yönü bulunmaktadır; sorunlu davranışları tanımlama ve ortadan kaldırma üzerine vurgu yapılmaktadır ([Stanton, 1981; s. 431](#)).
- Cinsiyetçiliğin ve kalıp yargıların bu kuramda yargıları pekiştirdiği düşünülmektedir ([Simon, 1984; s. 30](#)).
- YAT'da aile içerisinde erkeklere yönetsel (executive) roller, kadınlara dışavurumcu (expressive) roller verilmeye çalışılmaktadır. Annelerin daha etkin bir rol alabilmeleri için teşvik edilmeleri gerektiği düşünülmektedir ([Luepnitz, 1988; 5.bölüm](#)).

KAYNAKLAR

1. Aponte, H. J. (1992). Training the person of the therapist in Structural Family Therapy. *Journal of Marital and Family Therapy*, 18(3), 269–281. doi: [10.1111/j.1752-0606.1992.tb00940.x](https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1992.tb00940.x)
2. Baroncelli, A., Iacopino, M., Facci, C., Tomberli, L., & Ciucci, E. (2022). The boundaries between personal life and professional role: A proposal to apply some principles of the Structural Family Therapy by Salvador Minuchin to teachers. *Journal of Education for Teaching*, 1-12. doi: [10.1080/02607476.2022.2152653](https://doi.org/10.1080/02607476.2022.2152653)
3. Boyd-Franklin, N. (1987). The contribution of family therapy models to the treatment of black families. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 24(3S), 621–629. doi: [10.1037/h0085760](https://doi.org/10.1037/h0085760)
4. Buehler, C., & Welsh, D. P. (2009). A process model of adolescents' triangulation into parents' marital conflict: The role of emotional reactivity. *Journal of Family Psychology*, 23(2), 167–180. doi: [10.1037/a0014976](https://doi.org/10.1037/a0014976)
5. Camp, H. (1973). Structural Family Therapy: An outsider's perspective. *Family Process*, 12(3), 269-277. doi: [10.1111/j.1545-5300.1973.00269.x](https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.1973.00269.x)
6. Carlson, C. I. (1987). Resolving school problems with Structural Family Therapy. *School Psychology Review*, 16(4), 457–468. doi: [10.1080/02796015.1987.12085300](https://doi.org/10.1080/02796015.1987.12085300)
7. Carlson, J., Sperry, L. & Lewis, J.A. (2005). Family therapy techniques integrating and tailoring treatment-routledge. New York: Routledge.
8. Carpenter, J., & Treacher, A. (1982). Structural Family Therapy in context-working with child focused problems. *Journal of Family Therapy*, 4(1), 15–34. doi: [10.1046/j.1982.00574.x](https://doi.org/10.1046/j.1982.00574.x)
9. Chappelle, N., & Tadros, E. (2020). Using Structural Family Therapy to understand the impact of poverty and trauma on African American adolescents. *The Family Journal*, 29(2), 237–244. doi: [10.1177/1066480720950427](https://doi.org/10.1177/1066480720950427)
10. Civan Gökçaya, S. & Nazlı, S. (2019). Gelişimsel odaklı aile danışmanlığı süreci: Olgu sunumu. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(1), 29-52. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/apdad/issue/46496/559034> adresinden edinilmiştir.
11. Colapinto, J. (2019). Structural Family Therapy. In J.L. Lebow, A.L. Chambers & D.C. Breunlin (Eds.), *Encyclopedia of couple and family therapy*, (pp. 2820–2828). Cham: Springer.
12. Connell, C. (2010). Multicultural perspectives and considerations within Structural Family Therapy: The premises of structure, subsystems and boundaries. *Rivier Academic Journal*, 6(2), 1-6. Retrieved from <https://l24.im/viZoDIA>
13. Eddy, B. P., Clayton, C., & Hertlein, K. M. (2021). Our family is a team: a Structural Family Therapy tool for counselors. *Journal of Creativity in Mental Health*, 16(1), 95-108. doi: [10.1080/15401383.2020.1744496](https://doi.org/10.1080/15401383.2020.1744496)
14. Fıfıloğlu, H. (1992). Yapısal aile terapisi modeli ve bir vaka. *Psikoloji Dergisi*. 7(27). 10-14. <https://l24.im/QRXuoG> adresinden edinilmiştir.
15. Figley, C. R. & Nelson, T. S. (1990). Basic family therapy skills, II: Structural Family Therapy. *Journal of Marital and Family Therapy*, 16(3), 225–239. doi: [10.1111/j.1752-0606.1990.tb00845.x](https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1990.tb00845.x)
16. Fishman, H.C. (1988). *Treating troubled adolescents*. New York: Basic Books.
17. Friesen, J.D. (1985). *Structural-Strategic marriage and family therapy*. New York: Gardner.
18. Gelles, R. J., & Maynard, P. E. (1987). A Structural Family Systems approach to intervention in cases of family violence. *Family Relations*, 36(3), 270-275. doi: [10.2307/583539](https://doi.org/10.2307/583539)
19. Gladding, S. (2018). *Family therapy: History, theory and practice*. Harlow: Pearson.
20. Goldenberg, I., Stanton M., & Goldenberg, H. (2016). *Family therapy: An overview*. Boston: Cengage.
21. Gregory, W. H., Gregory, J. M., Gregory, G., Davis, M., Lewis, J., & Gregory, E. (2019). Black Family resilience: An introduction to enriched Structural Family Therapy. *Urban Social Work*, 3(1), 51-69. doi: [10.1891/2474-8684.3.1.51](https://doi.org/10.1891/2474-8684.3.1.51)
22. Griffith, J.L & Griffith, M.E. (1987). Structural Family Therapy in chronic illness: Intervention can help produce a more adaptive family structure. *Psychosomatics*. 24(4), 202-205. doi: [10.1016/S0033-3182\(87\)72544-4](https://doi.org/10.1016/S0033-3182(87)72544-4)
23. Hammond, R. T. & Nichols, M. P. (2008). How collaborative is Structural Family Therapy? *The Family Journal*, 16(2), 118–124. doi: [10.1177/106648070731377](https://doi.org/10.1177/106648070731377)

24. Hsin Yang, L., & Pearson, V. J. (2002). Understanding families in their own context: schizophrenia and Structural Family Therapy in Beijing. *Journal of Family Therapy*, 24(3), 233–257. doi: [10.1111/1467-6427.00214](https://doi.org/10.1111/1467-6427.00214)
25. Jiménez, L., Hidalgo, V., Baena, S., León, A., & Lorence, B. (2019). Effectiveness of Structural–Strategic Family Therapy in the treatment of adolescents with mental health problems and their families. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 16(7), 1255. doi: [10.3390/ijerph16071255](https://doi.org/10.3390/ijerph16071255)
26. Jung, M. (1984). Structural Family Therapy. Its application to Chinese families. *Family Process*, 23(3), 365–374. doi: [10.1111/j.1545-5300.1984.00365.x](https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.1984.00365.x)
27. Kim, J. M. (2003). Structural Family Therapy and its implications for the Asian American family. *The Family Journal*, 11(4), 388–392. doi: [10.1177/1066480703255387](https://doi.org/10.1177/1066480703255387)
28. Kindsvatter, A., Duba, J. D., & Dean, E. P. (2008). Structural techniques for engaging reluctant parents in counseling. *The Family Journal*, 16(3), 204–211. doi: [10.1177/1066480708317499](https://doi.org/10.1177/1066480708317499)
29. LaSala, M. C. (2013). Out of the darkness: Three waves of family research and the emergence of family therapy for lesbian and gay people. *Clinical Social Work Journal*, 41(3), 267–276. doi: [10.1007/s10615-012-0434-x](https://doi.org/10.1007/s10615-012-0434-x)
30. Liebman, R., Minuchin, S., & Baker, L. (1974). The Use of Structural Family Therapy in the Treatment of Intractable Asthma. *American Journal of Psychiatry*, 131(5), 535–540. doi: [10.1176/ajp.131.5.535](https://doi.org/10.1176/ajp.131.5.535)
31. Lindblad-Goldberg, M., & Northey, W. F. (2013). Ecosystemic Structural Family Therapy: Theoretical and clinical foundations. *Contemporary Family Therapy*, 35(1), 147–160. doi: [10.1007/s10591-012-9224-4](https://doi.org/10.1007/s10591-012-9224-4)
32. Lo, J. W. K., & Ma, J. L. C. (2022). The perceived helpfulness of Structural Family Therapy in caring for Hong Kong Chinese families of an adolescent with intellectual disabilities: A qualitative inquiry. *British Journal of Learning Disabilities*, 1–10. doi: [10.1111/bls.12510](https://doi.org/10.1111/bls.12510)
33. Luepnitz, D.A. (1988). *The family interpreted: Feminist theory in clinical practice*. New York: Basic Books.
34. Ma, J. L., Wong, C. Y., & Xia, L. L. (2020). Helping a depressed Chinese adult with high functioning autism reconnect with his family through Structural Family Therapy. *Journal of Family Therapy*, 42(4), 518–535. doi: [10.1111/1467-6427.12281](https://doi.org/10.1111/1467-6427.12281)
35. Ma, J. L. C., Wong, C., Xia, L. L. L., & Lo, J. W. K. (2019). Repairing the parent–child relationship for a Hong Kong Chinese family of an adult daughter with high functioning autism (hfa) through Structural Family Therapy and Multiple Family Therapy. *Contemporary Family Therapy*, 42(2), 121–130. doi: [10.1007/s10591-019-09529-2](https://doi.org/10.1007/s10591-019-09529-2)
36. McAdams, C. R., Avadhanam, R., Foster, V. A., Harris, P. N., Javaheri, A., Kim, S., ... & Williams, A. E. (2016). The Viability of Structural Family Therapy in the Twenty-first Century: An Analysis of Key Indicators. *Contemporary Family Therapy*, 38(3), 255–261. doi: [10.1007/s10591-016-9383-9](https://doi.org/10.1007/s10591-016-9383-9)
37. Minuchin, S. (1974). *Families and family therapy*, Cambridge: Harvard University Press.
38. Minuchin, S., & Fishman, C.H. (1981). *Family therapy techniques*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
39. Minuchin, S., & Nichols, M.P (1998). *Family healing: Strategies for hope and understanding*. New York: Free Press. Retrieved from <https://l24.im/Xq4P>
40. Minuchin, S., Colapinto, J., & Minuchin, S. (1999). *Working with families of the poor*. New York: Guildford.
41. Mobley, P.F. (2013). *The Structural Approach to family counseling*. Unpublished manuscript. Retrieved from <https://l24.im/bP3IGA>
42. Nadir, U. (2013). Aile danışmanlığı eğitimlerinde popüler filmlerin kullanımı ve yapısal aile terapisi kuramı ile dalgaların prensi filminin analizi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 129–144. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsh/issue/48410/613378> adresinden edinilmiştir.
43. Navarre, S. E. (1998). Salvador Minuchin’s structural family therapy and its application to multicultural family systems. *Issues in Mental Health Nursing*, 19(6), 557–570. doi: [10.1080/016128498248845](https://doi.org/10.1080/016128498248845)
44. Nazlı, S. (2001). *Aile danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayınları.
45. Nazlı, S. (2018). *Aile danışmanlığı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
46. Negash, S., & Morgan, M. L. (2015). A family affair: Examining the impact of parental infidelity on children using a Structural Family Therapy framework. *Contemporary Family Therapy*, 38(2), 198–209. doi: [10.1007/s10591-015-9364-4](https://doi.org/10.1007/s10591-015-9364-4)

47. Nichols, M. P., & Colapinto, J. (2018). Enactment in Structural Family Therapy. *Encyclopedia of Couple and Family Therapy*. 1-4 doi: [10.1007/978-3-319-15877-8_969-1](https://doi.org/10.1007/978-3-319-15877-8_969-1)
48. Özburun, N. (2018). Derleme: Genel sistem teorisinden etkilenen aile terapisi modellerinin karşılaştırılması. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 1(2), 172-188. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bpd/issue/38757/373429> adresinden edinilmiştir.
49. Pak, M.D., & Öztürk, B. (2019). Yapısal aile terapisi kuramı ekseninde “İstanbul Gelin” dizisinin analizi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 12(65), 1202-1208. doi: [10.17719/jisr.2019.3529](https://doi.org/10.17719/jisr.2019.3529)
50. Parker, M. L., & Molteni, J. (2017). Structural Family Therapy and autism spectrum disorder: Bridging the disciplinary divide. *The American Journal of Family Therapy*, 45(3), 135–148. doi: [10.1080/01926187.2017.1303653](https://doi.org/10.1080/01926187.2017.1303653)
51. Pattison, E. M. (1969). Families of the slums: An exploration of their structure and treatment by Salvador Minuchin, Braulio Montalvo, Bernard G. Guerny, Jr., Bernice I. Rosman, ve Florence Schumer. *International Journal of Group Psychotherapy*, 19(2), 243-245. doi: [10.1080/00207284.1969.11507789](https://doi.org/10.1080/00207284.1969.11507789)
52. Piercy, F.P., Sprenkle, D.H., & Wetchler, J.L. (1997). *Family therapy sourcebook (2nd ed.)*. New York: Guildford.
53. Rait, D. S. (2000). *The therapeutic alliance in couples and family therapy*. *Journal of Clinical Psychology*, 56(2), 211–224. doi: [10.1002/\(SICI\)1097-4679\(200002\)56:2<211::AID-JCLP7>3.0.CO;2-H](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4679(200002)56:2<211::AID-JCLP7>3.0.CO;2-H)
54. Raymond, L., Friedlander, M. L., Heatherington, L., Ellis, M. V., & et al. (1993). Communication processes in Structural Family Therapy: Case study of an anorexic family. *Journal of Family Psychology*, 6(3), 308–326. doi: [10.1037/0893-3200.6.3.308](https://doi.org/10.1037/0893-3200.6.3.308)
55. Romney, J. S., Hawkins, L. G., & Soloski, K. L. (2020). Gender conformity and suicide: A case study integrating Structural Family Therapy and Satir experiential therapy. *Clinical Case Studies*, 19(4), 282–300. doi: [10.1177/1534650120919797](https://doi.org/10.1177/1534650120919797)
56. Santisteban, D. A., Coatsworth, J. D., Perez-Vidal, A., Mitrani, V., Jean-Gilles, M., & Szapocznik, J. (1997). Brief Structural/Strategic Family Therapy with African and hispanic high-risk youth. *Journal of Community Psychology*, 25(5), 453–471. doi: [10.1002/\(SICI\)1520-6629\(199709\)25:5<453::AID-JCOP6>3.0.CO;2-T](https://doi.org/10.1002/(SICI)1520-6629(199709)25:5<453::AID-JCOP6>3.0.CO;2-T)
57. Simon, G. M. (1995). A revisionist rendering of Structural Family Therapy. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(1), 17–26. doi: [10.1111/j.1752-0606.1995.tb00135.x](https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1995.tb00135.x)
58. Simon, R. (1984, November/December). Stranger in a strange land: An interview with Salvador Minuchin. *Family Therapy Networker*, 8, 20-31.
59. Stanton, M. D. (1981). An integrated Structural/Strategic approach to family therapy. *Journal of Marital and Family Therapy*, 7(4), 427–439. doi: [10.1111/j.1752-0606.1981.tb01397.x](https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1981.tb01397.x)
60. Szapocznik, J., Rio, A. T., Hervis, O., Mitrani, V. B., Kurtines, W., & Faraci, A. M. (2007). Assessing change in family functioning as a result of treatment: The structural family systems rating scale (SFSR). *Journal of Marital and Family Therapy*, 17(3), 295–310. doi: [10.1111/j.1752-0606.1991.tb00897.x](https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1991.tb00897.x)
61. Tadros, E., & Finney, N. (2018). Structural Family Therapy with incarcerated families. *The Family Journal*, 26(2), 253–261. doi: doi.org/10.1177/1066480718777409
62. Tadros, E., Buza, R., Podolski, C., & Strumbel, B. (2018). A call for exploration of the utilization of Structural Family Therapy with adolescent girls with eating disorders. *International Journal of Social Science Studies*. 6(11), 9-15. doi: [10.11114/ijsss.v6i11.3578](https://doi.org/10.11114/ijsss.v6i11.3578)
63. Tadros, E., & Finney, N. (2019). Exploring the utilization of Structural and Medical Family Therapy with an incarcerated mother living with HIV. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(4), 624–640. doi: [10.1177/0306624X18821825](https://doi.org/10.1177/0306624X18821825)
64. Tadros, E., & Ogden, T. E. (2020). Conceptualizing incarcerated coparenting through a Structural Family Theory lens. *Marriage & Family Review*, 56(6), 535–552. doi: [10.1080/01494929.2020.1728007](https://doi.org/10.1080/01494929.2020.1728007)
65. Tatlıhoğlu, K. (2018). Otomatik düşüncelerin çocuklukta maruz kalınan ebeveyn stilleri açısından yordanması. *Social Sciences Studies Journal*. 4(15), 759-769. doi: [10.26449/sss.432](https://doi.org/10.26449/sss.432)
66. Thayyil, M. M., & Rani, A. (2020). Structural Family Therapy with a Client Diagnosed with Dissociative Disorder. *Indian Journal of Psychological Medicine*. 43(6). 549-554. doi: [10.1177/0253717620969067](https://doi.org/10.1177/0253717620969067)

67. Tura, G. & Gül, B. (2020). Yapısal Aile Sistemleri Yaklaşımı açısından Türk sinemasında aile filmleri: Münir Özkul ve Adile Naşit filmleri. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 213-221. doi: [10.18506/anemon.520706](https://doi.org/10.18506/anemon.520706)
68. Üstündağ, U.Ç.G.A. (2014). Yapısal aile danışmanlığı ve bir olgu örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 0(33), 113-126. doi: [10.21560/spcd.63913](https://doi.org/10.21560/spcd.63913)
69. Vetere, A. (2001). Structural Family Therapy. *Child and Adolescent Mental Health*, 6(3), 133–139. doi: [10.1111/1475-3588.00336](https://doi.org/10.1111/1475-3588.00336)
70. Weaver, A., Greeno, C. G., Fusco, R., Zimmerman, T., & Anderson, C. M. (2019). “Not just one, it’s both of us”: Low-income mothers’ perceptions of Structural Family Therapy delivered in a semi-rural community mental health center. *Community Mental Health Journal*. 55(7), 1152-1164. doi: [10.1007/s10597-019-00444-2](https://doi.org/10.1007/s10597-019-00444-2)
71. Williams, N. D., Foye, A., & Lewis, F. (2016). Applying structural family therapy in the changing context of the modern African American single mother. *Journal of Feminist Family Therapy*, 28(1), 30-47. doi: [10.1080/08952833.2015.1130547](https://doi.org/10.1080/08952833.2015.1130547)
72. Yaccarino, M. E. (1993). Using Minuchin’s Structural Family Therapy techniques with Italian-American families. *Contemporary Family Therapy*, 15(6), 459-466. doi: [10.1007/BF00892292](https://doi.org/10.1007/BF00892292)
73. Yaşar, M. (2017). Genel sistemler kuramının ve yapısal aile terapisi yaklaşımının okul öncesinde sınıf yönetimine uyarlanması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 46(2), 665-696. doi: [10.14812/cuefd.300993](https://doi.org/10.14812/cuefd.300993)
74. Yıldız, M. (2017). Yapısal Aile Terapisi’nin temel kavramlarıyla gelin filminin incelenmesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 157-176. doi: [10.26466/opus.285054](https://doi.org/10.26466/opus.285054)
75. Yılmaz, M., & Atalar, U. (2021). Otizmlili kardeşe sahip çocukların yapısal aile terapisi bağlamında değerlendirilmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 590-604. doi: [10.15869/itobiad.804088](https://doi.org/10.15869/itobiad.804088)